

SFs Budgettale til 2. behandlingen 4. november 2019

Der er mange gode temaer, beslutninger, videreførelser i *Budgetaftalen 2019-2020 - status Gentofte – Vi skaber sammen*, så det kan være svært at vælge, men jeg har valgt tre temaer, jeg er særligt glad for, og de er:

1. Miljøet
2. Hjælp til unge med udfordringer
3. Motion og bevægelse

Ad 1) Miljøet - Gentofte kommune er nu Klimakommune+

Som det første vil jeg nævne, at Gentofte Kommune er blevet Klimakommune Plus+ - og det ligger helt i tråd med alle de mange og forskellige initiativer og indsatser, vi gør inden for klima og bæredygtighed.

Gentofte Kommune er dermed en af få kommuner, som kan kalde sig klimakommune + . Det er der kun 8 andre kommuner (ud af 98) i Danmark, der kan kalde sig. Vi kan dermed brande Gentofte Kommune, som en ambitiøs, grøn, miljøkommune – som kunne være en af flere faktorer, der tiltrækker nye borgere – og det vil vi gerne have – især borgere med børn 😊.

Klimakommune Plus+ er vi blevet blandt andet pba. den store indsats med at sikre bedre håndtering af de øgede regnmængder og oversvømmelser ved bl.a. Gentofterenden og i Mosegårdskvarteret, hvor Gentofte Kommune kan dokumentere en direkte klimaeffekt.

Klimaeffekten opnås gennem CO2 optag ved de grønne klimatilpasningsløsninger som fx begrønning og beplantning, og gennem de miljøeffekter, der opnås ved at tilbageholde eller nedsive regnvand, udvikle byrum rekreativt, skabe bedre naturkvalitet og biodiversitet samt forbedre kvaliteten af søer og vandløb.

I Gentofte Kommune har vi også stor fokus på energirenovering; både af egne bygninger og ved at fremme energirenoveringer hos virksomheder og private borgere. To eksempler:

- 'Bæredygtig Bundlinje' og 'Styr Energien' – hvor lokale virksomheder får hjælp til at reducere energiforbrug og
- 'Grøn Hverdag' hvor familier får hjælp til at omstille sig til en bæredygtig livsstil.

Alt sammen for at motivere virksomheder og borgere til grøn og cirkulær omstilling og skabe målbare miljøeffekter i form af CO2 besparelser.

Gentofte Kommune har endvidere forpligtet sig til at være 'Ansvarlig Kommune' ved ikke at investere i fossile brændsler.

På miljøområdet – som ikke er relateret til Klimakommune+ - men til den almindelige daglige drift, vil jeg også lige nævne, at vi ift. affaldssortering i etageejendomme er rigtig godt med. I 3. kv. 2019 har 500 (ud af 600) haft besøg af affaldskonsulenten fra Gentofte Kommune. Så nu er vi godt på vej til at have alle med – og det er meget positivt. Så stor ros til Forvaltningen.

Ad 2) Hjælp til unge med udfordringer

Sidste år vedtog vi psykologhjælp til unge mellem 15-25 år (gratis for dem), og rådgivningen trådte i kraft d. 1. april 2019.

Tilbuddet er anonymt, og det er vigtigt, fordi nogle unge kan have barrierer ift. at få oprettet en sag i det offentlige.

Lad mig opliste nogle få fokuspunkter fra Kvartalsrapporteringen i august 2019:

- psykologerne – tilknyttet ordningen – har holdt 14 møder/oplæg på gymnasier, og erfaringerne er, at de unge har været glade for at psykologerne kom ud og en del unge gav udtryk for, at de ønskede psykologhjælp
- 13 unge er i gang med et forløb; og problematikkerne omhandler at være uden for fællesskabet, være i mistvivl i skolen, selvværdsproblemer

På landsplan kan unge mellem 18 og 21 få gratis psykologhjælp, hvis de lider af angst og depression – det er en midlertidig ordning fra 1. juli 2018 til 31. december 2021.

Vi har udvidet ordningen til at omfatte unge med udfordringer – som kan være andet end angst og depressioner – hvilket giver rigtig god mening. Jo før, man får den rigtige hjælp, jo bedre. Over halvdelen af dem, der udvikler en egentlig psykisk sygdom, får de første tegn på den i teenageårene. Hvis bare nogle af de tilfælde kan forebygges, er mange penge sparet og gode liv vundet.

Det er også baggrunden for, at SF i Folketinget i oktober stillede forslag om at sætte penge af til forskning i, hvilke effekter det har at give gratis psykologhjælp.

I England har et stort nationalt forskningsprojekt IAPT (<https://www.england.nhs.uk/mental-health/adults/iapt/>) vist, at gratis psykologhjælp betaler sig

selv. Studiet fandt blandt andet frem til, at investeringen i en borgers behandlingsforløb kommer dobbelt tilbage, fordi udgifterne til førtidspensioner og sygemeldinger faldt, samtidig med at skatteindtægterne steg.

Det vil være væsentligt at få evidens for, om det samme er tilfældet i en dansk sammenhæng. Hvis dansk forskning viser, at investeringerne faktisk kommer igen, er der god baggrund for at udvide gratis psykologhjælp til at omfatte endnu flere.

Ad 3) Motion og bevægelse - Opgaveudvalgsarbejdet – en times motion dagligt

Det sidste jeg vil fremhæve i Budgetaftale 2019/2020 er *En times motion dagligt*, som er godt i gang. Det er et af de 12 opgaveudvalg, som vi besluttede at igangsætte – alle meget spændende opgaveudvalg. I *En times motion dagligt* har der været 2 møder. Formålet er bl.a. at få flere borgere til at:

Bevæge sig – motionere – dyrke idræt – dyrke sport – lave fysisk aktivitet – ja! der er mange begreber - en time dagligt.

Det er ambitiøst *1 times motion dagligt* – det, er der enighed om i udvalget - og vi når det kun, hvis alle områder i Gentofte Kommune (børn, unge, kultur, ældre m.v.) og opgaveudvalget og andre interesserede arbejder sammen for at tilrettelægge strukturer, der understøtter mere bevægelse. Samtidig skal vi finde måder at inspirere alle voksne borgere til at træffe valg om en aktiv livsstil.

Vi har i Gentofte Kommune i mange år arbejdet målrettet for at understøtte en sund og aktiv livsstil og for at sikre, at flere borgere får mulighed for at være en del af et idrætsfællesskab. Derfor var det naturligt i 2017 at indgå i et 5-årigt samarbejde "Bevæg dig for livet" med DIF, DGI og to hovedsponsor om at være Visionskommune.

Opgaveudvalget bygger videre på alle de forrige års mange gode initiativer. Vigtigt, synes jeg, er det at få formidlet, hvor væsentlig motion er for ens livskvalitet.

Anders Hansen, som har skrevet bl.a. Hjernestærk, og som er overlæge på Karolinska Institutet, siger, at noget af det vigtigste, man kan gøre for sin hjerne, er at bevæge sig. Han siger også:

"Vil du øge din stresstærskel, forbedre din hukommelse og styrke din kreativitet og intelligens? Så sørg for at bevæge dig! Ny hjerneforskning viser, at motion og træning har helt

ufattelig stor indflydelse på vores hjerne. Faktisk er hjernen det af vores organer, som påvirkes allermest af, at vi bevæger os. Og det gælder alle, uanset alder.”

Jeg synes, Edward Stanley siger det meget godt med dette citat: *”Dem, der tror, de ikke har tid til motion, vil før eller senere skulle finde tid til sygdom.”*

Det er fra et faktnotat til opgaveudvalget.

Det vigtigste er, at den enkelte får en bedre livskvalitet, og hvis vi som samfund kan spare penge, fordi borgerne får det bedre fysisk og psykisk, så er det en positiv sideeffekt.

Det var de tre områder, jeg har valgt at fokusere på.

Der er rigtig mange andre gode initiativer, anbefalinger, beslutninger m.v. i aftalen, og her vil jeg bare nævne de tre opgaveudvalg:

- Fremtidens boligformer for seniorer,
- Udnyttelse af det fysiske rum til fællesskaber – som jo også bliver relevant for opgaveudvalget *”en times motion dagligt”* - og
- Bibliotekernes videreudvikling som kulturhuse

Jeg er sikker på, at det er emner, som rigtig mange borgere vil synes er spændende.

Generelt om at lave Budget sammen

Den budgetaftale, der ligger nu, indeholder så mange gode elementer, at det bliver en fornøjelse at fortsætte arbejdet, og jeg vil også gerne takke forligspartierne for det gode samarbejde.
